

Tilrettelegging for samisk forvaltning

Trøndelag Fylkeskommune

Prosjektplan

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med revisjonen er å vurdere om Trøndelag fylkeskommune har systemer og praksis som sikrer oppfølging av samarbeidsavtalen med Sametinget og etterlevelse av konsultasjonsplikten. Revisjonen skal samtidig bidra til læring og forbedring i fylkeskommunens arbeid med samisk forvaltning.

PROBLEMSTILLINGER

- Har Trøndelag fylkeskommune etablert hensiktsmessige styrings- og kontrollmekanismer for å følge opp samarbeidsavtalen med Sametinget?
- Har Trøndelag fylkeskommune etablert og praktisert ordninger som sikrer gjennomføring av konsultasjonsplikten i tråd med loven?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 260-325 timer

Rapport til sekretær: 15.09.26

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Marius Johnsborg

Marius.johnsborg@revisjonmidtnorge.no

97657449

2 MANDAT

2.1 Bestillingen

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune bestilte 26.08.2025 (sak 45/25) en forvaltningsrevisjon av Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune 2023–2026. Vedtaket angir at sentrale innfallsvinkler bør være om fylkeskommunen

- a. måloppnåelse på områdene i samarbeidsavtalen
- b. rutiner for gjennomføring av konsultasjonsordningen
- c. oppfyllelse av krav i lov og forskrift som gjelder samisk kultur og språk
- d. arbeid med å gjøre samarbeidsavtalen kjent i organisasjonen

Frist for levering av prosjektplan til sekretær er 01.11.2025.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Trøndelag fylkeskommune og Sametinget inngikk i februar 2023 en samarbeidsavtale¹ for perioden 2023–2026. Juridisk er revisor av den oppfatning at avtalen bygger på ILO-konvensjon nr. 169 og grunnlovens § 108, om urfolk og stammefolk. Samarbeidet skal bidra til å styrke, synliggjøre og utvikle samisk språk, kultur, nærings- og samfunnsliv i Trøndelag.

Avtalen er en politisk og administrativ ramme for hvordan fylkeskommunen og Sametinget skal samarbeide. Den fastsetter mål, områder og prinsipper for samhandling, men overlater til partene å konkretisere tiltak gjennom egne planer og virkemidler. For fylkeskommunen innebærer dette et ansvar for å integrere samiske hensyn i sitt ordinære plan- og styringssystem, og følge opp avtalens mål innenfor egne ansvarsområder.

¹[samarbeidsavtale-mellom-sametinget-og-trondelag-fylkeskommune-2023-2026.pdf](https://sametinget.no/_f/p1/if4e8ddb4-876e-4be4-9e35-0b3790ef79b0/samarbeidsavtale-mellom-sametinget-og-trondelag-fylkeskommune-2023-2026.pdf)

https://sametinget.no/_f/p1/if4e8ddb4-876e-4be4-9e35-0b3790ef79b0/samarbeidsavtale-mellom-sametinget-og-trondelag-fylkeskommune-2023-2026.pdf?utm_source=chatgpt.com

Avtalen omfatter sju hovedområder:

- Samisk språk og utdanning, med vekt på helhetlige utdanningsløp, rekruttering av lærere og utvikling av læremidler.
- Kultur og kulturminner, herunder samarbeid med samiske institusjoner, synliggjøring av samisk kultur og bruk av samiske språk i kulturformidling.
- Næring og verdiskaping, med mål om å styrke samiske næringer som reindrift, duedtie,² reiseliv og kreative bransjer.
- Planlegging og arealforvaltning, der samiske interesser skal ivaretas i tråd med sametingets planveileder og samelovens bestemmelser om konsultasjoner.
- Helse og folkehelse, med vekt på likeverdige tjenester og samarbeid med sørsamisk helsenettverk.
- Bypolitikk og urbane samiske miljøer, særlig gjennom samarbeid med Trondheim kommune om synlighet og møteplasser for samisk kultur.
- Styring og forankring, som omhandler partenes ansvar for oppfølging, rapportering og evaluering av avtalen.

Trøndelag fylkeskommune har gjennom avtalen forpliktet seg til å samordne og følge opp tiltak innen disse områdene. Det forventes at fylkeskommunen har systemer som sikrer oppfølging, forankring i organisasjonen og dialog med Sametinget.

Et sentralt element i avtalen er plikten til å gjennomføre konsultasjoner i saker som kan få direkte betydning for samiske interesser. Fylkeskommuner og kommuner har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.

Samarbeidsavtalen ble vedtatt av fylkestinget 15. desember 2022 og av Sametinget 13. desember 2022. Den gjelder for perioden 2023–2026 og skal evalueres i løpet av avtaleperioden. Revisjonen skal belyse hvordan Trøndelag fylkeskommune har fulgt opp forpliktelsene i avtalen.

² [Begrepet duodji/duodje/duedtie | Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen](#) forteller Duodji (nord-samisk) duodje (lule-samisk) duedtie (sør-samisk) er samiske ord som omfatter mange ulike utøvelser innen husflid, håndverk, brukskunst, kunsthåndverk og småindustri.

2.3 Fylkeskommunens organisering

Trøndelag fylkeskommune ledes av fylkesdirektøren og er organisert i sju fagavdelinger. Fylkesdirektørens stab ivaretar blant annet overordnet internkontroll, Samfunnssikkerhet og beredskap, eierskapsforvaltning og politisk støtte.

Denne revisjonen tar utgangspunkt i fylkeskommunens administrasjon. Hvilke avdelinger som inngår som hovedobjekt, er foreløpig vurdert ut fra sammenhengen mellom innholdet i samarbeidsavtalen og avdelingenes fagområder. Avtalen fordeler ikke ansvar direkte mellom avdelinger, men temaene i avtalen sammenfaller med oppgaver som ligger til avdelingene kompetanse, kultur og folkehelse samt regional utvikling og tannhelse. Denne avgrensningen kan justeres dersom datainnsamlingen avdekker andre relevante enheter eller funksjoner.

Avdeling for kompetanse har ansvar for videregående opplæring, fag- og yrkesopplæring, voksenopplæring og karriereveiledning. Avdelingen vurderes som relevant for avtalens mål om samisk språk og utdanning, blant annet når det gjelder tilrettelegging av opplæringstilbud, samarbeid med høyere utdanningsmiljøer og rekruttering av lærere med samisk kompetanse.

Avdeling for kultur og folkehelse har ansvar for kunst og kultur, kulturminner, folkehelse, idrett, frivillighet og fylkesbiblioteket. Avdelingen dekker fagområder som er sentrale i avtalen, blant annet samisk språk, kultur og kulturminner, og forvalter tilskudd, samarbeider med samiske institusjoner og arbeider for å synliggjøre samisk kultur og språk. Trøndelag fylkeskommune har en samisk koordinator som er ansatt i denne avdeling, i seksjon for kunst og kultur.

Avdeling for regional utvikling og tannhelse har ansvar for næringsutvikling, planlegging, klima og energi samt tannhelsetjenesten. Avdelingen vurderes som relevant for oppfølgingen av samiske interesser i planlegging, konsultasjonsprosesser og næringsutvikling, og arbeider med tiltak for likeverdige tjenester i sørsamiske områder.

Når det gjelder gjennomføring av konsultasjon er avdeling vei sentral.

Revisjonen vil delvis gjennomføres på systemnivå og berøre spørsmål om internkontroll, plan- og styringssystemer og rapportering. Fylkesdirektørens stab vil derfor inngå i revisjonen i den grad slike forhold blir vurdert.

I forbindelse med konsultasjonsplikten kan det være aktuelt å hente inn informasjon fra representanter for rettighetshavere. Det vil også være aktuelt å hente inn informasjon fra samisk utvalg i Trøndelag fylkeskommune.

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

- Har Trøndelag fylkeskommune etablert hensiktsmessige styrings- og kontrollmekanismer for å følge opp samarbeidsavtalen med Sametinget?
- Har Trøndelag fylkeskommune etablert og praktisert ordninger som sikrer gjennomføring av konsultasjonsplikten i tråd med lovverket?

Den første problemstillingen retter seg mot fylkeskommunens internkontroll og styringssystemer for planlegging, oppfølging og rapportering av samarbeidsavtalen. Revisjonen skal vurdere om fylkeskommunen har etablert en systematisk og dokumentert tilnærming som gjør det mulig å sette mål, følge opp tiltak og vurdere resultater i tråd med avtalens formål. Revisjonen skal belyse hvordan avtalen er integrert i fylkeskommunens plan- og styringssystem, hvordan ansvar og roller er fordelt, og hvordan informasjon og rapportering brukes til læring og forbedring. Vurderingen skal dermed si noe om både målsetting, oppfølging og forutsetninger for måloppnåelse.

Den andre problemstillingen retter seg mot fylkeskommunens systemer og praksis for å etterleve konsultasjonsplikten etter samelovens kapittel 4 om konsultasjoner. Revisjonen skal vurdere om fylkeskommunen har lagt til rette for at konsultasjoner blir planlagt, gjennomført og dokumentert på en måte som oppfyller lovens krav og intensjon. Undersøkelsen vil belyse hvordan arbeidet med konsultasjonsplikten er organisert, hvilke rutiner og ansvarsforhold som er etablert, og hvordan kompetanse og erfaring brukes for å sikre kvalitet i prosessene. Det inngår også å vurdere hvordan samarbeidet med Sametinget og andre rettighetshavere fungerer i praksis, og i hvilken grad konsultasjonene bidrar til reell medvirkning.

3.2 Avgrensing

Revisjonen er avgrenset til å vurdere fylkeskommunens systemer og praksis som legger til rette for oppfølging av samarbeidsavtalen med Sametinget og gjennomføring av konsultasjonsplikten. Bestillingen fra kontrollutvalget åpner for flere mulige innfallsvinkler, herunder måloppnåelse, behovsdekning og etterlevelse av lover og forskrifter. Revisjonen avgrenses likevel til å undersøke forutsetningene for måloppnåelse – det vil si hvordan fylkeskommunen har organisert, styrt og fulgt opp arbeidet på systemnivå.

En direkte vurdering av faktisk måloppnåelse eller behovsdekning lar seg vanskelig gjennomføre, da relevant data kan være fragmentert, sektorvis og i liten grad samlet på tvers av fagområdene i samarbeidsavtalen. Dette gjør det krevende å trekke helhetlige og sikre konklusjoner om resultater.

Dersom fylkeskommunen har etablert systemer for mål- og resultatmåling vil det være naturlig å belyse dem i revisjonen. De vil da også inngå som grunnlag for å vurdere hvor godt styringen fungerer, men revisjonen vil ikke foreta en selvstendig vurdering av faktisk måloppnåelse eller effekter for den samiske befolkningen. Videre omfatter revisjonen ikke Sametingets interne arbeid, prioriteringer eller rutiner, og heller ikke de politiske prosessene i Trøndelag fylkeskommune knyttet til behandling eller vedtak om samarbeidsavtalen.

3.3 Kilder til kriterier

Revisjonskriteriene skal bygge på autoritative og relevante kilder som beskriver hva som er god forvaltningspraksis på området. For denne revisjonen vil kriteriene primært hentes fra lover, forskrifter, avtaler og offentlige veiledere som stiller krav til styring, kontroll og etterlevelse.

De sentrale kildene vil være:

- Sameloven
- Kommuneloven § 25-1, som pålegger kommuner og fylkeskommuner å ha internkontroll som sikrer at virksomheten drives i samsvar med lover, forskrifter og vedtak.
- Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser
- Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Trøndelag fylkeskommune 2023–2026,

I tillegg kan det trekkes inn støtte fra relevante statlige veiledere og prinsipper for god forvaltningsskikk, herunder veiledere fra Kommunal- og distriktsdepartementet om internkontroll.

3.4 Metode

Revisjonen gjennomføres i samsvar med RSK 001 – Standard for forvaltningsrevisjon.

Undersøkelsen skal bygge på et tilstrekkelig og pålitelig datagrunnlag og gi et godt grunnlag for å vurdere om fylkeskommunens systemer og praksis samsvarer med revisjonskriteriene.

Revisjonen vil kombinere kvalitative og dokumentbaserte metoder.

Dokumentanalyse vil brukes for å kartlegge hvordan fylkeskommunen har integrert samarbeidsavtalen i sitt plan- og styringssystem, og hvordan konsultasjonsplikten er dokumentert. Det vil bli gjennomgått relevante plan- og rapporteringsdokumenter, interne rutiner, organisasjons- og delegeringsreglement og utvalgte saksmapper der konsultasjoner er vurdert eller gjennomført.

Intervjuer gjennomføres med ledere og rådgivere i fylkeskommunens administrasjon, særlig i avdelingene kompetanse, kultur og folkehelse samt regional utvikling og tannhelse, i tillegg til fylkesdirektørens stab. Det kan også bli aktuelt å intervju representanter for Sametinget og rettighetshavere for å belyse erfaringer med konsultasjonsprosessene.

Revisjonen skal utformes med læring som formål. Det innebærer at funn og vurderinger skal formidles på en måte som gir grunnlag for forbedring i fylkeskommunens styrings- og kontrollsystemer. Revisjonen vil derfor legge vekt på dialog med administrasjonen underveis og drøfting av foreløpige funn for å sikre felles forståelse og nytteverdi.

3.5 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Marius Johnsborg
Prosjektmedarbeider	Eirik Gran Seim
Kvalitetssikrer	Anne Grete Wold
Kvalitetssikrer	Johannes Nestvold

3.6 Milepælsplan

Bestillingsdato	26.08.2025
Prosjektplan til sekretær	01.11.2025
Oppstartsmøte	01.02.2026
Datainnsamling ferdig	01.05.2026
Rapport til uttalelse	20.06.2026
Rapport til sekretær	15.09.2026

Steinkjer 25.10.2025

Marius Johnsborg

Oppdragsansvarlig revisor

Revisjon Midt-Norge

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no